

SETMANARI DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS
Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

Sortirà los Dissaptes

Director, DON JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de la Unió, 2, botiga

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
En-Barcelona. Ptas. 1'00 trimestre.
Fora ciutat... » 1'50 »
Extranjer y Ul-
tramar... » 10'00 l' any.

PREUS DE CADA NÚMERO:
Número corrent... 0'10 Ptas.
» atrassats... 0'15 »
» » pera los
no suscrits... 0'20 »

D. LLUÍS CUCHET

Altre pèrdua acaba de experimentar Catalunya, ab la mort del volgut escriptor D. Lluís Cuchet.

Sa edat era de 77 anys y lo poble de Llivia, en la Cerdanya catalana, tingué la honra de contar-lo entre sos fills.

Lo periodisme ocupá los primers temps de sa joventut, en diversos diaris quins noms sols recordan la gent de sa época, publicá innumerales articles, en defensa de sas conviccions polítiques, que en aquell temps passaban per lliberals avansadas.

Desde la *revolució de Septiembre*, se retirá á la vida privada, dedicant-se ab amor als estudis històrichs, essent la font hont apagava son afany de saber, nostre *Arxiu de la Corona d' Aragó*.

Catalunya vindicada, es una obra que demostra lo profit que tragué de sos estudis y son llibre sobre lo *Compromís de Caspe*, reforsa aquesta opinió.

Publicá també una obra escrita en catalá, que dú per nom *Lo siti de Girona* en 1809, y tenia en projecte y no ha pogut realisarho, la historia de las guerras contra Felip IV y Felip V.

Folletos sobre qüestions econòmiques y jurídicas ne deixa alguns; y resta inédita la memoria necrológica de D. Anton Buxeres, ajudant y biógrafa del célebre general Manso. Dita memoria fou llegida en la Real Academia de Bonas Lletres de Barcelona.

Era D. Lluís Cuchet, home de carácter bondadós y de una rectitut extrema.

Sentim de cor tant sensible pèrdua y 'ns assoçiem al dol de sa desconsolada familia.—J. S.

Notas bibliográficas

A DOS VIENTOS—*Criticas y semblanzas*, por D. Ramon D. Perés.—320 planas 18 per 14 c. tipo-litografía de *L' Avenç* de Masó y Casas.—Barcelona 1892.—Preu: 3 pessetas.

Lo Sr. Perés, era tingut de temps per un escriptor pulcro y observador així mateix que convensut campeó de las teorías literarias modernistas. Comensá á donarse á coneixer en las planas de la primera época de publicació de la revista catalana *L' Avenç*, de la qual era redactor, y ben aviat son nom fou estimat de tots los amichs de la bella literatura. Després, passá á Madrid, y desde las columnas de *El Imparcial*, doná coneixer en analitichs articles, las obras capdals de la llengua catalana, y mes tart ha retornat á Barcelona, hont podém llegir sos escrits en *La Vanguardia*, y en *L' Avenç*, de quina important publicació torna á ser redactor tal com en la época primera.

Com á poeta, ha produhit nostre autor varietat de composicions catalanas, y á més un volúm de poesias castellanas anomenat *Cantos modernos*.

La obra de que parlém ara, es una valiosa colecció d' articles crítichs referents á obras y autors castellans y catalans y en tots ells demostra lo Sr. Perés, una claretat de judici y una sinceritat admirables.

Comensa *A dos vientos*, ab la ratxada ponentina, y obra la marxa D. Marcelino Menendez Pelayo; es una fotografia viva, lo que 's desprén de la ploma y de la observadora mirada del crítich, y lo lector després d'

haver llegit las nou planas en que vé condensada la semblansa, diu satisfet: —Ja conech al Menendez Pelayo del qui tant m' havian parlat los diaris, fentme'n formar adulterat judici.

Vé, després, lo retrato de Armando Palacio Valdés, ab lo judici crítich de las últimas novelas per ell publicadas, com son *El cuarto Poder*, *La hermana S. Sulpicio* y *La Espuma*; capítol que tot y tenint 40 planas de lectura, es tant interessant que s troba encara curt.

Perez Galdós, es lo tercer autor estudiat en lo llibre y son 58 las planas dedicadas al gran novelista castellá, pera analizar las novelas *Torquemada en la hoguera*, *La incógnita*, *Realidad* y *Angel Guerra*.

En 18 planas fá la crítica de Valera y sas *Cartas americanas*. Venen luego dos capítols curts, parlant de la traducció dels *Cuadros de Viage* del celebrat Heine, feta per primera vegada al castellá, literalment á consciencia, per lo Sr. González Aguejas, qui 's proposa donar complerta la colecció d'obras del autor alemany y tanca la secció dedicada als escriptors y obras de castella, parlant d' una recent traducció de las *Odas* de Píndaro.

Poch mes ó menos á la meytat del llibre, lovent càmbia y allá en la plana 172, se veu com á titular de capítol lo nom altament simpátich y que hem pronunciat tots á mils vegadas. Al entrar á parlar d' autors y lletras catalanas, vé al cap de la plana lo nom de don Frederich Soler, y ell es qui en lo llibre del Sr. Perés inaugura la secció dedicada á Catalunya. Analisa lo crítich las bellesas y 'ls defectes dels dramas y comedias d' aquest popular autor y després de rendirli un tribut de admiració genuinament sortit del fons del cor, se declara més partidari del Soler cómich, que del Soler dramátich, es á dir: recorda ab entussiasme al antich *Pitarra*.

Apeles Mestres, ocupa d' un modo preferent la atenció de nostre crítich y analisa cuydadosament ab sens igual carinyo la série de sos llibres darrers, desde *Margaridó á Gaziél*, fentnos passar ratos deliciosos cantantnos sos *Idilis* y *Baladas*.

Seguidament en lo capítol posterior se parla de Mos-sen Jacinto Verdaguer y sas obras, desde *La Atlántida* á las poesias místicas, dedicanthi bon espay y tancan la llista dels que passa revista la ploma del crítich, D. J. Pin y Soler, considerat com á novelista, fent lo Sr. Perés estudi detingut del géní ó classe de carácter literari de Pin, y crítica de la trilogía formada per *La familia dels Garrigas*, *Jaume* y *Niobe*, únicas novelas que fins avuy dú lo Sr. Pin y Soler donadas á la estampa, essent las darreras planas de la colecció ressenyada, dedicadas al autr de las encantadoras narracions de escenas pirináicas, D. Carles Bosch de la Trinxeria.

Aplaudím la sortida de *A dos vientos*, per la utilitat que ha de dur á la literatura catalana, puig lo fet de anar agrupats en un sol volúm autors de cap de brot de Castella y Catalunya, ha de fer que los autors nostres sían més coneguts y estimats en las demás regions espanyolas.

Per altra part, no estávam avesats á llegir llibres de la naturalesa del que 'ns ocupém, y aquest es altre mófú que 'ns obliga á ser reconeguts ab son autor.

Avant, donchs; y que no sia aquesta la darrera vegada que haguém de péndrer la ploma pera parlar del senyor Perés, y sos treballs especials de crítica; es lo que viument desitjém.—B. S.

COSAS EXTRANYAS

(Acabament)

No hi ha pas cap classe de dupte que allí abont se vey a per desgracia 's veu més mal tractada la música religiosa, es dintre l' esglesia, es dintre son círcol d' acció que li tindria que donar vida per manifestarse y engrandirse fins al últim límit del ideal místich, per sentir ab més potentia forsa la veu de la veritat y del amor. Pero en l' esglesia es hont se metalisa més lo afecte dels sentiments traduhts per paraulas gangosas ó per dir á corre cuyta, quatre notas mal donadas, (sí, senyors, mal donadas), de una missa á dos chors ó de un rosari de sis rals. Y no es estrany que aixó succehesca ja que ni la miserable paga permet l' estudi del *paper* que toca, ni la mateixa paga demanar pot una bona execució y una regular veu.

Mes lo que deixo dit no será artístich; ja ho sé: mes se dirán alguns que jo citaria: aixó es la pura vritat.

Donchs bueno: si es aixís com se renumera lo més important dels serveys que 's prestan dintre l' esglesia, ¿hi pot haver qui compongui música religiosa ó música que deu executar-se dintre 'l temple del Senyor que, coneixedor dels elements de que té que valdrers per donar á conéixer sa obra, se allunyi, ni poch ni molt, de la més insípida vulgaritat ó de la més extremada parranda? ¿Hi pot haver qui 's formi un plán nou, original, rublert de sentiment y delicadesa y que deixi imprés en las planas de sa obra lo verdader alé d' un cor que té en sa imaginació daguerreotipada la grandiositat inmensa de la figura més important del cristianisme, si sab que aquesta será desempenyada per un xicot ó un semi-home que més pensarà en las balas, redulins ó sellos, que no en sublimar, en donar forma plástica á la creació ideal, que el músich ab tanta inspiració ha donat vida, comunicantli la seva propia, deixant que aquélla sigui 'l fiel guardador dels més tendres sentiments del cor y que digüi, trasformadas ab noñas musicals, las ideas que integran sa verdadera personalitat artística?

No. Si algú dupta de lo que tant sols ne faig una petita indicació, un petit esbós; la práctica, ensenyant sas miserias materials y las rencillas de certas personalitats que no vull dir, fan venir esgarrafansas.

Y ab tot aixó, quan hi ha qui posa al nivell del sentiment religiós lo sentiment del verdader gust *artístich-religiós*, sentiments que en lloch de viurer separats y renyits l' un del altre, tenen que viurer y viuhen forsosament, units, lligats, com units viuhen lo liri y l' aygua que 'l bressola; l' espiga y la palla que 'l vent balanceja; lo tronch y la rosa que l' ayre embalsama; quan un veu aixó, repeteixo, no extranya ni poch ni gens que 'l músich encaixonat per forsa dintre l' estret march que per mostra li presentan, se concreti, se cencyeixi en escriurer quatre notas que ni 'l cor las ha

sentidas ni 'l cap pensadas. Per aquest motiu, sens dubte, los que á escriurer música religiosa se dedican, no 's mouhen de lo vulgar per por de que després d' haber donat la fiel interpretació musical á la lletra llatina, se vegin destrossats per una veu (no, que son xisclets) de un xicot que no te altre mérit qu' ésser repentista, es dir, emitir notas sens posar ni poch ni molt cuydado en la expressió que l' autor volgüent arrodonir formas, donárlashi llum y color, las ompla d' una nova vi la encarregada al executant.

Per aixó los compositors retenen lo vol de sa inspiració musical quan de música religiosa se parla. No fora aixís, de segur, si al posar en moviment la imaginació pera crear lo plan general de la obra, pogués aquella volar sens trabas per las puríssimas regions de lo ideal; vestir los personatjes ab los mateixos colors que la fantasia los ha concebut; férloshi manifestar los sentiments que animan á la ímatje que en somnis ha entrevist nostra intel·ligència y puntejar una per una las cordas més sensibles, més tendres de nostre cor.

Tot aixó no es possible ferho subsistent la prohibició ja mentada: tot aixó no desapareixerá si no entra en las comunitats religioses l' esperit que informa l' últim ters del sigle XIX; sustituhint per complert las ideas rancias, mesquinas é intolerants, per las definicions que han emitit los teórichs més renombrats, sino deixan la feyna impossible de fer, de volguer agermanar lo estret concepte que 'n tenen format la major part de eclesiástichs de la música d' esglesia, ab lo que 'n diuhen Caussemaker, Fetis, Schlegel, Colombe y Ortigue. Tot aixó desapareixerá quan los que manan dintre l' esglesia, s' hajan format cabal idea de que la religió es esposa inseparable del art en totes sas manifestacions; ja que sens aquest seria aquèlla lliri sens aygua; pallas sense espiga; rosa sens perfum. Quan més perfecta, més sublime sigui la manera de manifestarse, será més pura, més cristallina l' aygua que bressolará 'l lliri de nostras creencias religioses; será més ufanosa l' espiga de nostra fe, y tindrà y será més suau lo perfum de la rosa de nostra ánima.

Y aixó, repeteixo, no s' obtindrà sino desapareixen certas trabas, fillas únicament de disposicions rancias y anticuadas que lligan y atrofan la intel·ligència del que entra á la esglesia ab la fermesa de sas ideas artístiques-religioses.

Per lo tant, cumplerta ja la tasca que voluntariament m' he trassat al comensar aquest treball, res més tinch que dir per demanar la derogació de tal disposició, ja que mentres subsisteixi, mentres las autoritats eclesiástiques vulguin lo rigorós compliment de tant incompreensible disposició, tindrém y podrém dir en veu molt alta, que 's vulneran las tradicions religioses, que la historia nos ha trasmés de segle á segle ab tota sa fidelitat y pulcritud, olvidant per complert los sublims epissodis de nostra epopeya cristiana, en la qual hi están esculpits, sintetisantlos, los sentiments més tendres y delicats d' aquella Mare que sols per son Fill vivia y per son Fill suspiraba; d' aquella Mare tota amor, font de virginal puresa que al suau remor de las palmeras que per lo desert se balancejaban, arrullaba la imaginació del Salvador, vetllant constantment son somni d' àngels, d' aquella mare que caygué ferida

de mort al peu de la creu sens poder posar á los llabis de son fill que set tenia, la font de mel que dels seus brollaba; d' aquella Mare que tingué tant sols per companyera á aquella que ferida de mort tenia sa ánima per lo baf de las passions mundanals y que 's redimí posant á proba la fermesa de son cor, bebent á dojo las amargas llágrimas que de sos ulls fugian; y per fi, d' aquella Magdalena també, que neta de tota culpa y santificada per lo verdader arrepeniment d' haver ofés á Deu y als homens, aixecá sobre sa inextingible fé lo miraculós temple del Senyor.

ARMANDO DE LA FLORIDA

Amor

Escolteu bellas ninetas,
ja que sou tant bufonetas
y las que no ho sou també,
unas dolsas parauletas
qu' en lo cor tinch guardadetas
y á l' aurella vos diré.

Si sentiú qu' una rateta
se belluga aixerideta
dins mateix del vostre cor,
y no estánt prou satisfeta
vos fá pérdrer la xaveta,
no 'n feu cas, porque es l' amor.

Si esplicantvos maravellas
vos recrea las orellas
algun jove; y 'l rubor,
de sentí cosas tant bellas
fa que vos torneu vermellas,
no 'n feu cas, porque es l' amor.

Si us sentiú enamoradas,
com sucseheix moltes vegadas
d' algun home, que temor
fins li fan vostras miradas
y aixó vos fa está enfadadas,
no 'n feu cas, porque es l' amor.

Si algún jove vos volteja
y semblantvos que ronseja,
veyeu després ab dolor
que á un altra noya festeja,
y teniu á n' ella enveja,
no 'n feu cas, porque es l' amor.

Si un tronera sense cor
vos demana ab gran valor
cosas que no poden ser,
creyéume: us dich, per favor;
aixó sí que no es amor...
Son figas d' altre paner.

A. MIRABENT.

Teatro Catalá

NOVETATS

Desde las primeras escenas se veje clarament que *Lo dia del judici*, comedia en un acte estrenada dilluns

passat, era la primera obra dramàtica que son autor, D. Manel Rovira, donava a la escena.

Si a un principiant se li deuen senyalar ab tota franquesa los defectes de que adoleix sa primera producció, a fi de que s'esmeni en las successives, dirém al novell autor, sense que pretenguém desalentarlo en lo mes mínim, que en *Lo dia del judici* l'argument, a mes de no ser gran cosa, no 's distingeix per la novetat; que l'acció resulta algun tant difusa y que si bé hi han algunas escenas entretingudas, potser no mes las primeras, en cambi las restants no tenen la suficient vivesa pera sostenirse.

No obstant y axó, lo públich demanálo nom del autor al final de la obra y adelantantse lo senyor Goula, recitá uns versos escrits *ad hoc*, en los que l'autor s'excusava de presentarse y donava las grácias als concurrents per la seva benevolencia.

Prengueren part en la representació la senyoreta Roca y los senyors Goula, Fuentes, Odena y Daroqui.

ELDORADO

Lo dilluns, per deferencia a D. Isidro Soler y don Delfi Jerez que donavan lo seu benefici, lo senyor Capdevila estrená lo monólech catalá *L'home de la dida*, original de D. Ramón Escaler.

Apart de alguns acudits massa verdosos y que 's repeteixen sobradament, lo menólech va fer gràcia a la concurrència que cridá al autor, presentantse aquest al prosceni junt ab lo senyor Capdevila, que recitá la obreta ab molta vis cómica.—M. B.

Nostres Corresponsals

Madrid 23 Febrer.

Sr. Director de LO TEATRO REGIONAL:

S'estrenan en cada temporada teatral d'aquesta localitat tal munió d'obras, especialment en los teatros de *tant per acte*, que qualsevol extranger que no conegués la visible decadencia de nostra escena y seguís los passos d'aquesta feconditat literaria, creuria trobarse en aquella ponderada Espanya del sigle d'or que tant coneixen las nacions extrangeras y li semblaria que encare respira aquell fénix dels ingenits conegut per Lope de Vega.

Lo pitjor es, que la majoria d'aquestas obras que no llimpien ni fixan, ni donan esplendor com l'Academia y que per lo mateix son rebutjadas per la sana crítica y per lo públich sensat, traspasan ab greu velocitat las fronteras de Castella per anar a hostatjarse a provincias, ahont sembla que las esperan ab candelletes, sent aquest lo signe més fatal de la decadencia del art dramátich.

Desde qu'el públich espanyol, apartantse d'aquell bon camí que a fi del sigle prop passat, iniciá nostre bon Marco Celenio; desde que aquell joyell d'eximis poetes, successors seus, que ab tant bon acert secundaren sos primers passos, deixant veritablement restablert lo bon gust y la renaixensa del teatro castellá; desde que la freda y descarnada má del temps, s'emportá a la tomba de la immortalidad als Hartzem-

busch, als Martinez de la Rosa, als Bretón, als Ventura de la Vega, als Serra y altres capdills de la literatura dramática, sembla haver transcorregut un sigle de retrocés. Sembla que aquell gust tant refinat, format a la vista de tants bons modelos, s'haji pervertit; sembla que aquella sensibilitat tan exquisita s'haji amussat y que aquell sentiment de la bellesa, s'haji extingit.

Fins la passada generació composta de nostres pares que educada en la bona escola, fou contemporánea de aquellas celebritats artísticas que immortalisaven aquellas selectas obras, ha baixat a la tomba ab lo testimoni de tanta grandesa.

L'avens y los maravellosos progressos de la ciencia y de la industria de nostre sigle, semblan estar en rahó inversa ab los de la literatura dramática.

Diu un adagi vulgar que no hi ha temps que no torni y l'adagi no ment, es hora ya de esperar l'època de una reacció que sigui la antítesis de tanta decadencia.

M'ha suggerit aquesta consoladora reflexió, una coincidencia que sembla providencial y que com aquell estel que guiá los passos dels reys moros en Bellém, ha aparegut en lo cel de la esperança com volgüent anunciar la nova era de la regeneració.

Coincidint en la febre actual de commemorar centenaris, s'en ha commemorat un tan inconscientment, que sos mateixos factors no s'en han donat compte, ni ha cridat la atenció de cap observador.

Tal es lo fet d'haberse estrenat en lo popular teatro de *Novedades*, un drama de gran espectacle titolat *Pompeya*.

Aquest drama, original sobre tots los originals, s'ha estrenat lo mateix dia que cumplia un sigle que en l'antich colisseu del *Principe* s'estrenava una comedia de Moratin, titulada *La comedia nueva*.

En ella 's proposava l'autor de *El si de las niñas*, ridiculisar als mals poetes, fent una gràfica pintura del trist estat de la dramática castellana a fins del sigle passat. Personificava a tota la caterva de pedants que escribian per la escena, en don Eleuteri Crispí d'Andorra, autor d'un drama estupendo, nomenat *El gran cerco de Viena*, satirisant amargament aquella farsa monstruosa plena de soliloquis furiosos, disertacions morals, revistes d'exercits, fam calagurritana, batallas, tempestats, bombas y terratremols.

No es l'autor de *Pompeya* aquell mateix don Crispí d'Andorra y no ho es per altre cosa, sinó perque aquest *floreix* un sigle mes tart y s'anomena don Joan Espantaleón. Per lo demés, los dos dramas se semblan com dos fills de una mateixa bassonada.

Molt me plauria donar als lectors del TEATRO REGIONAL una idea del argument de *Pompeya* y establir un paralelo entre abduas obras, pero essent impossible pendre patró de la primera y tenint aquesta última un enredo tant obscur com las mateixas runas soterradas de la antiga ciutat de la Campania, tindré de contentarme ab esmentar los rasgos més característichs de sa tremenda acció. Necessari es tenir lo cor com un palet de riera per no esgarriarse devant de tant punyal, tant veneno, tants narcotichs, y tanta perturbació atmosférica.

L'enterrament de personas vivas, los gladiadors

en lo Circo devant de famolencas feras, l'erupció del Vesubi y l'enfonsament de una ciutat plena de pacífichs habitants, son efectes que fan posar carn de gallina al públich y arrencan lo plor á totes las criaturas del teatro. Lo drama té una exposició més gran que la universal de París, puig s' emporta los dos primers actes, durant los quals es una continuada tabola de personatjes que entran y surten, sens que ningú puga atinar ab l'objecte de tantas entradas y sortidas, ni judicar d' ahont venen, ni ahont van, ni que s' propagan. Pero en lo tercer acte ja comensan á experimentar los efectes de tantas anadas y vingudas. Es que habian jurat exterminarse uns ab altres y com los anarquistas de Jerez, jugan á qui podrá fer mes barrabassadas. Esperavam ab ansia l' desentllás de tants flajells, quan un inesperat eclipse total de llum, avans de comensar lo quart acte, vingué á soptarnos.

Las furias dels deus del Olimpo, desencadenadas tal volta contra l' autor del drama, deixaren lo teatro fosch del tot per haberse romput una pessa de la màquina de vapor que produheix la llum eléctrica en la sala y en l' escenari, mes lo públich saturat de paganisme, cregué que aquest desagradable incident era produhit per alguna entramaliadura de Cupido, pera protejir las parellas d' enamorats que hi havia en las butacas.

La empresa feu anunciar que s' acabaria la funció, illuminant lo teatro ab candelas y al alsarse 'l teló, pogueren distingir entre tenebras, lo circo pompeyá ab sos gladiadors y tot, esperant l' avís de la lluyta. Sortiren á la arena, un lleó y un tigre de guardarroquia, dintre de sas respectivas gabias ab rodas, com las d' aquells que ensenyan col·leccions de feras y no sé si per torpesa dels esclaus que las arrossegavan ó per haver vist lo lleó entre bastidors al senyor Espantaleón, doná un salt tot esferehit dintre sa gabia, fentla tombar y engirbantla sobre la petxina del apuntador y aquest nou y desgraciat incident nos feu sospitar que 'l pobre consueva havia engrossat lo número de víctimas del drama.

Una erupció del Vesubi, vomitant llamps de pega grega, sofre de lluquets, y fum de socarrim, nos tregué del teatro mitj axficciats, acompanyant ab lo sentiment als actors que havian perdut algú de sa familia en aquell sinistre..... *geologisch*.

¿No es veritat qu' es altament consoladora la trascendencia d' aquest drama? ¿Lo fet d' haverse pintat quinze decoracions pera posarlo en escena, no parla ben alt á favor de una próxima reacció? ¿No es encare mes significatiu que actors com l' Izquierdo y actrius com la Calderón, apadrinin lo drama ab sa presencia? ¿No manifesta ben clarament la aparició d' obras d' aytal casta, qu' estém en la Espanya de Carlos IV y que l' hora de la regeneració es arribada? ¡Oh Moratín, si visquessis!—A. B.

Íntima

¿Que cante tas bellas vols Dolors?
 ¿que cante també vols nostrès amors?
 ¡oh, vida mía!
 si jo sabés cantar, ¡prou que ho faríat!

¿Que cante tas bellas? ¿perqué ferho,
 si ton rostre preciós, no há menesterho?
 Hermosa nena,
 no saber que cantarte 'm causa pena.

—
 ¿Que cantí, vols, lo teu y 'l meu amor?
 ¿Qué puch cantarte jo, que lo meu cor
 foll, delirant...
 no haja cantat cent voltas suspirant?

DOMINGO BARTRINA.

Teatros locals

PRINCIPAL

Tant concurregut se vejé lo ball infantil lo dia del dijous gras, que lo dilluns vinent se 'n efectuá un altre. A tots dos hi abundá la gent menuda que 's divertí de debó. La majoria dels vestits que lluhian, tant á l' un com á l' altre ball, eran del millor gust.

De modo de que aquí no hi cap alló de que *nunca segundas partes fueron buenas*.

LICEO

Excelsior cada nit. Lo públich no 's cansa del espectacle y la empresa, está clar, tampoch se cansa de repetirlo, ni de posar en los anuncis *jéxito!* ab lletres grossas, que aixó semble vesteix.

CIRCO

Ofuscada per los balls de máscaras, la companyia de sarsuela s' ha retirat modestament per lo foro.

Quan torni á presentarse á la escena, 'ns en ocuparem novament.

ROMEA

Aquesta setmana tampoch podém donar compte del estreno del *Hidro Mel*. Continuant lo senyor Borrás malalt de la garganta, la empresa pregá al senyor Riutort que s' encarregués del paper que havia de representar lo primer de dits actors, accedint lo senyor Riutort á estrenar la obra sols ab un curt número de ensajos.

Per dijous, donchs, estava anunciada la tragedia de don Ernest Soler de la Casas.

En lo número próxim ne parlarém ab la extenció, que la obra 's mereix.

Dilluns tingué lloch lo benefici del actor senyor Martí, ab las produccions *Lo plor de la madrastra* y *Lo Mestre de minyons*. Lo teatro s' vejé molt concurregut.

TÍVOLI

S' han anunciat las darreras representacions de *El País de la olla*, al que reemplaçarà la bonica obra *Sueños de oro*.

També 's preparan *Los banys Orientals*, sarsuela catalana del senyor Coll y Britapaja, estrenada fa alguns anys en lo teatro del Circo.

NOVETATS

La Sirena, segueix representantse diariament, omplint de debó 'l teatro los dias festius.

Lo senyor Pin y Soler ha modificat lo final del acte según y ha fet alguns *cortes* en lo quint, que tant llarch resultá lo dia del estreno.

Dilluns passat, benefici del galan jove senyor Parreño, ab lo drama *El zapatero y el Rey* y l'estreno de la comedia en un acte, *Lo dia del judici*, de la que 'ns ocupém en la secció de *Teatro Catalá*.

Las invitacions pera aquest benefici eran redactadas al igual que las papeletas de citació y resultavan bastant xistosas.

ELDORADO

La companyia dirigida per lo senyor Mesejo, doná dimecres passat las últimas funcions, despedintse del públich barceloní.

Desde nostra revista anterior, s'ha estrenat la sarsüeleta *Los primos*, lletra dels senyors Jackson Cortés y Jackson Veyan, música del mestre Nieto.

Es una obreta de argument gastat; pero que conté algunas escenas que, sense ser cosa del altre mon, son bastant graciosas. Además hi ha dos tipos cómichs que ab las sevas sortidas fan que 'l públich no 's fixi en la acció que resulta bastant pesada.

La música del mestre Nieto es de escassa importancia y á mes abunda en reminiscencias de altrás obras.

En la execució s'hi distingiren las senyoras Pino y Torrecilla y los senyors Mesejo y Palmada.

Ahir divendres, degué comensar la temporada la nova companyia de sarsuela.

Esperém la setmana entrant pera parlarne.

LABRUGERA.

Teatro Extranjer

M. Porel, director del Odeon de París, ha fet una tentativa artística que no li ha sortit pas bé del tot. S'ha empenyat en tornar á la escena lo drama de Leconte de Lisle, *Les Erinnyes* y la comedia *Fantasio*, de Alfred Musset.

Per la primera, calian actors de més talla dels que disposa M. Porel pera fer saborejar á un auditori selecte los versos escultorals de Leconte de Lisle y en quan á la segona, lo públich trobá pesada sa representació, sens dupte perque lo que entussiasmava á nosres avis, á nosaltres nos sembla ignocent y baladí en extrém.

¡Oh, Musset!...

A Viena s'ha estrenat un ball, ab música de Massenet. Porta per títol *Le Carillon* y ha sigut aplaudidíssim. Lo llibret, qu' es de M. M. de Roddaz y Wan Dych, ha sigut objecte de molts elogis.

Ab gran éxit ha sigut estrenat á Sant Petersburg lo drama *El Gran Galeoto*. M. Antoine, director del Teatro Lliure de París, que ja de temps tenia determinat posar en escena lo drama de Echegaray, ha demanat la obra pera representarla próximament.

Al teatro de Variétés de París s'ha estrenat últimament la comedia en tres actes original de O. Méténier y Dubut de Loforêt, *La bonne à tout faire*.

S' havia parlat tant d' aquesta obra, se n' havian fet tants elogis, arrivantse fins á dir que venia á obrir

nous horitzons al teatro, que arrivá la nit del estreno y no hi hagué tals horitzons, ni quasi tals elogis; obtenint solsament un *succés d' estime*.

La importancia de que alguns autors y empresas acostuman á rodejar las obras que van á posar en escena, resulta contraproduhent la majoria de las vegadas. L' elogi d' una producció, al nostre entendre, no han de ferlo ells, sino 'l públich.

Infinitat d' exemples tenim que 'ns ho demostran.

Lo darrer estreno en lo teatro del *Vaudeville*, ha sigut lo de una comedia en tres actes de M. August Germain, denominada *La paix du foyer*.

Es la obra de un autor novell que sab ahont vá y que diu lo que 's proposa sens retrocedir devant de cap dificultat.

Sembla que la comedia en qüestió está escrita ab gran coneixement del mon en que 's desarrolla y que tanca observacions justas y atinadas sobre las costums que tracta; pero al dir dels diaris parisienchs es, en lo fondo, una obra bastant immoral y quan ells ho diuhen...

Però l' autor ha tingut la habilitat de daurar la píldora de tal manera, que no hi ha en tota la producció ni una expressió mal sonant, ni cap situació que no siga de recibo.

Ab lo títol de *Sonho dourado*, s'ha estrenat en lo teatro del Gymnasio de Lisboa, una traducció de la comedia castellana *El sueño dorado*, obtenint un éxit complert.—M.

Societats recreativas

LA BRUJA.—Ja ho várem preveure. Lo ball que doná la societat d' aquest nom dijous passat en lo Teatro Principal, se vegé en extrém concorregut. La sala apareixia brillantment iluminada, destacant hi l'hermosura de las distingidas senyoretas qu' omplian lo saló, entre las que sobressurtian un gran número de caprítxosas mascaretas. Tant agradable vetllada terminá á las quatre y mitja del matí.

LA CATALANA.—En extrém favorescuda se vegé la funció que doná aqueixa societat lo diumenje últim representant *El General Bum-Bum* y *Una vieja*. A la primera li capigué un desempenyo algun tant desigual, degut sens dupte á la falta de ensajós.

No obstant ne tragueren tot lo partit possible la Srta. Vila y los Srs. Díaz, Marin, Rius y Juliá (J.). De la segona no 'n podém dir mal, atesa la bona voluntat de tots quants la desempenyáren.

J. XIMENO.

BANYA GRACIENSE.—Tenim respecte á aquesta societat un deute contret y aném á complirlo.

Per lo dijous gras estava anunciada la cabalgata que havia de sortir d' aqueix humoristich centre, y efectivament, prop las nou de la nit se posá en marxa la humoristica comitiva.

Nou carretelas la componian y en cada una d' ellas s' hi veyan tres ó quatre máscaras: desde 'l mes inofensiu, al més elevat dels nostres polítichs. Seguit de

una compacta concurrència, 's dirigiren al Apeadero del ferrocarril de Sarrià y allí rebéren lo rey dels Carnestoltes, y ab tal companyia regressaren alsiti d' ahont feya poch havian sortit. A sa real presencia donà aquesta societat una funció humorística lo passat diumenje á la nit, posant ab escena *Als peus de vosté y Ous del dia*, alcansanhi aplausos tots quants hi prenguéren part, vejentse la funció sovint interrumpuda per las riallas de la distinguida concurrència que omplía 'l local.

NIU GUERRER.—A las set de la tarde del diumenje passat, ja 's feya impossible 'l tránzit per lo carrer ahont está situada la societat d' aquest nom; tal era la concurrència que esperava la sortida de la cabalgata.

Estava anunciada per las vuyt; pero per retrassos inevitables, no s' organisá fins á las nou y eran ja prop las deu quan la comitiva se posá en marxa.

Tretze grans carros y bon número de carretelas, formavan lo cos de la cabalgata. Entre 'ls primers recordém los següents: un, representant lo Niu de la societat; á Espanya ab un gran vano per escut; lo banch d' Espanya y altres que fora llarch de relatar, ridiculisant humorísticament á varias nacions pescant lo que mes los convé.

També formava part de la comitiva *pescatera* (humorísticament parlant) l' imitació de varis redactors dels principals diaris locals y setmanaris populars, precedits d' un gros tinter que meresqué l' aprobació del públich. Debém fer constar que la cabalgata hauria fet moltíssim més efecte, á no ser tan escassa de llums, ja que realment se podían apreciar molt poch las bellesas de que constava, á causa de la foscadat que regnava en tota l' estensió de la cabalgata.

No obstant y aixó sigué molt celebrada. Una inmensa gentada omplía tots los carrers del curs, que per cert sigué llarguíssim.

Nostre aplauso á la distingida societat que portá á cap una obra de la que 's parlará molt temps, y acabém dihent:—Mentres lo Niu guerrer visqui, lo Carnaval no morirá.

R. OJEDA.

Desengany

Un jorn te vaig dá unas flors
qu' ab gran efusió besares,
y tot seguit las posares
al calaix dels meus recorts.
Avuy, un pom te n' he dat
y no hi has fet aquell bes,
deixantne per xó no més
mon pobre cor desgarrat.
Y es que 'l foch d' aquells amors
qu' ab falsia m' has jurat,
han fugit, tan aviat
com lo perfúm de mas flors.

JULI GAY.

Novas

Cridém la atenció de nostres llegidors sobre l' avis que vá en la plana primera, y que anun-

cia la darrera obra dramática de D. Ramon Bordas, *Ateos y Creyents*

Avuy repartim las planas 7-8 y 9-10, del drama *L' Agulla*, que doném com á folletí. Queda ja repartit, á mes de la portada, lo primer plech de 16 planas, y en lo número vinent comensarém á distribuir lo plech segon.

Lo Sr. D. Francisco Vidal y Careta, distingit catedrático catalá de la Universitat de la Habana, ha compost la música d' una ópera en quatre actes que porta per títol *Cristophoro Colombo*. Aquesta obra está destinada á cantarse á Chicago durant la próxima Exposició Universal.

En lo Centre de Católichs de Santa Coloma de Farnés se posaren en escena durant los días de Carnaval las següents produccions escénicas: *Catalunya, Un cap mas, Embolica que fa fort y De rebot*.

La biblioteca de la Societat Barcelonina Protectora de los Animals y de las Plantas, s' ha enriquit ab las coleccions de las obras del Excm. senyor D. Victor Balaguer y de D. Frederich Soler.

Las horas de entrada pera 'l públich en aquell saló de lectura, establert en lo pabelló del marqués de Campo en lo Parch, son de tres á cinch de la tarde.

Han visitat nostra Redacció, los periódichs *Reus literari* que 's publica en aquella ciutat; *El Fomento Vendrellense* del Vendrell; *El Tarrasense*, de Tarrasa; *El Bergadan*, de Berga; *La España Artística*, important revista teatral que 's publica á Madrid; *Las cuatro Barras*, órgano del «Centre Catalá» de Vilafranca; *Lo Congost*, de Granollers; *La Primavera*, de Sabadell; *La Veu del Monserrat*, de Vich; *La Gaceta Ibérica*, de Tortosa; *La Revista de Gerona*, órgano de la *Asociación literaria* de la mateixa ciutat; *La Comarca del Noya*, de St. Sadurni; *Lo Catalanista*, de Sabadell y *La Roqueta*, de Palma de Mallorca.

Encara que no hem tingut lo goig de véurerla, sabem que de poch dias ensá, torná á publicarse la *Revista Catalana*, quina sortida estava suspesa per malaltia de son director lo canonge de Vich, Mossen Jaume Collell.

La setmana passada celebrá la *Associació Catalanista* de Reus, una solemne vetllada literaria pera inaugurar los treballs del any actual. L' acte fou molt animat.

Adelantan los ensajos del nou drama catalá *¡Fratricida!* qual estreno s' anuncia pera lo dissapte de la próxima setmana, dia-dotze del actual.

La colonia industrial de la fábrika que lo Sr. Güell posseheix en lo terme de Santa Coloma de Cervelló, tracta de construhir un teatret pera esbarjo dels obrers de dita colonia

La idea ha sigut molt ben acullida per los propietaris de aquells encontorns y per la demés gent del poble.

Desitjém que 's porti á cap tan acertat projecte.

Hem rebut dos exemplars de la segona edició de las comedias en un acte y en vers, *Un mort ressucitat y Tres que 'n fan quatre*, originals de D. Anton Salitverí, Mil gracias.

Enigmas

XARADAS

I

Fas molt contenta á una noya
 si li dons una *primera*
 y unas copas de *segona*
 la posan un xich alegre;
 Es fruyta molt bona y sana
 repetida la *tercera*,
 y lo *tot* es una cosa
 petita pero molesta.

F. A. G.

II

Estimat amich *primera*
 á instancias de ton nebot
 y del noy de *dos tercera*,
 per l' ordinari Llovera
 t' hi remés lo vi de tot.

E. M. DE LA TORRE.

CONVERSA

—Adios, Pepito.
 —¡Hola! ¿Que aném á fer una copeta, Amadeo?
 —Gracias, no acostumo. ¿Y ahont vas?
 —A casa del oncle qu' hem dit tots dos.

JOSEPH CUYÁS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 9—Vila catalana.
 4 5 6 4 2 2 1 2—Lo que fan ab un mort
 6 4 2 2 4 3 9—Vila catalana.
 6 7 2 4 2 7—Lo que abunda á Espanya.
 9 8 6 7 8—Nom d' home.
 6 7 8 1—Vila catalana.
 6 4 2—Riu de Catalunya.
 8 7—Negació.
 3—Consonant.
 9—Vocal.
 2 4—Musical.
 7 8 2—En la mar n' hi han.
 6 7 2 7—Un animal.
 6 7 2 2 4—Una construcció.
 4 2 3 4 5 6—Un metall.
 6 4 2 6 4 5 1—Un vehícul.
 6 9 2 7 8 3 4 2—Un arbre.
 6 9 2 2 9 3 7 5 9—Ciutat catalana.

Y. MARTINEZ.

INTRÍNGULIS

Buscar lo nom de unas islas espanyolas que anant trayent una sílaba del darrera, dongui los següents resultats: 1.er, Isla; 2.on, Aucell; 3.er, Mida; 4.rt, Nom de bestia.

J. COSTAS.

TRENCA-CLOSCAS

JAUME BAGELLA

GIRONA.

Formar ab aquestas lletras, degudament combinadas, lo títul d' una tragedia en 3 actes y lo nom de son autor.

ANDREU FONT.

GEROGLIFICH

C.
 LL LL
 : I
 ESTIU

CINTET BARRERA Y CARGOL.

(Las soluciones en lo próxim número).

Soluciones als Enigmas insertats en lo número 4.

Xarada: GRANVIA.

Trenca-closcas: VILLENA, CLARIS, UNIÓ.

Doble-Cuadrat:

C A S A
 A R A M
 S A L O
 A M O R O S A
 O N A S
 S A L M
 A S M A

Geroglifich: DE UN PUNT S' ERRA LA GROSSA.

Correspondencia

Sintu Allepac: anirá.—A. S: Ja ho degué veurer.—Hostafranchi: las soluciones bé, pero lo demés ¿vol dir que es de vosté?—J. Bernadó: sentim no poguerlo servir.—Jaume Arquer: llegint assiduament nostre periódich los ensenyará en que consisteix lo catalanisme.—Pep Jan: están bé.—A. Pallejá: mil gracias per son oferiment, envihi nous treballs.—V. J. M.: le resposta en lo número dos.—J. V. C.: anirá una composició.—Cintet Barrera y Cargol: de lo remés anirá un *barrinament*, las soluciones acertadas.—I. Martínez: estan bé.—A. Atlaliv: mirarém de arreglar l' *anagrama*, lo demés no va.—Joseph M. Feliu: de tots modos, al igual que nosaltres, ja 'ls deu haver vist *publicats*.—R. Galindo: puntualment tots los dissaptes.—Ll. Martí: gracias per las deu suscripciones, ja s' han servit tots los números.—J. Jaumot y Magrinyá, Ipxilef, R. Alegre, Pep Serra y Vilas, Llorens Camps y Vinyas: en cartera ja tenim massas treballs per l' istil dels que envian vostés.—Joseph Escach y V.: perfectament.

La Catalana.—Imp. de J. Puigventós, Dormitori de St. Francesch 5.